

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

БИТКА НА ЗАПАДУ

Лондон, 13. окт.

Французи су пробиле непријатељску линију миљу и по у дубину, а на фронту од пет миља. Освојили су утврђење Малмезон, које доминира Лаонском равницом, и северније, села Алансон, Ле Валон и Шавињон. Ова операција приближује Французе важном положају Анзи, и допушта им да редом узимају непријатељске положаје на северним падинама Шмен де Дама.

ГРЧКА И СРБИЈА

»О, несрећна Грчка! Ти ћеш бити миран посматралац једног великог рата за велику ствар, који ће се водити на твојим границама, а све због твоје страшљиве политике...»

Колико пута су ми, за време црних дана, које је Грчка преживљавала, падале на памет пророчке речи Торквата Таса. И колико ми данас постаје светло зашто је велики песник »Ослобођеног Јерусалима« одвојио политику од народа, данас, кад је грчки народ стресао са себе »страшљиву политику« и започео рад који доликује његовој прошлости.

Односи између Србије и Грчке, од времена од када су постали интимнији, тојест, од балканског савеза, врло су прости и за несрећан поремећај тих односа 1915. једва би се што могло додати грчкој Белој Књизи и признањима у грчкој Скупштини и јавности. Није ни време ни место за пребацивање а у садашњем периоду рата ми, и као демократи и као њихови пријатељи, можемо се само радовати, што су Грци, уз помоћ Савезника, успели да савладају једну заиста велику тешкоћу и да спасу своју будућност од катастрофе. Наше добре жеље према њима морају бити у толико веће, што ми потпуно појмимо велике интересе, који ће нас у будућности морати чврсто везивати.

Као држање народа према народу може се поуздано констатовати једно: за све време нашег изгнанства ми смо сви, а нарочито обични војници, били најбоље примљени код свега грчког становништва. Сумњам да је било једног случаја изгреда, у вреде, па чак ни нежа-

ње. Једино незнање језика чини те нисмо могли и формално да будемо уверени у симпатије Грка према нама, симпатије, у којима се осећало и нешто посрамљености и саучешћа. Српски народ, добар и поштен у широкој маси, заслужио нам је ретких похвала, какве су оне које је посланик г. Теодор Велијанитис штампао у »Месаже д' Атен« као своје импресије о Србима на Крфу.

А у политици? У политици развој српско-грчких односа већ припада историји. Главни кривац већ је кажњен, а осталима се суди; народ им суди. Грчка политика ушла је у нову, лепшу и за себе кориснију фазу. Грчка је данас члан заједнице у борби за право и за слободу свих народа. У тој новој фази Србији је дата генијално лојална сатисфакција у првим речима грчког великог премијера, кад је први пут изашао пред грчку Скупштину. Толико је било у моћи грчког народа и његовог представника.

А о страшном времену нашег принудног повлачења, наша деца ће учити у историји за основне школе:

»У то време, у Грчкој је био на престолу краљ Константин, ожењен Софијом, рођеном сестром цара Виљема II. Заслепљен сјајем и моћи свога шурака, он није хтео да изврши дужности, које је имао према Србији, и чак је говорио да би се пре убио него што би на шурака заратио...»

И будуће генерације ће разумети. Д.

О КАНЦЕЛАРУ

Берн, 13. окт.

Вест о оставци канцелара Михаелиса још није потврђена. Берлин-

ски дописник »Франк-фуртер Цајтунга« пише, да је пад канцеларов неизбежан, пошто он није умео да утврди свој политички програм.

»Форверц« се такође слаже са њим и каже: »Оставка др. Михаелиса је близу. Штета коју су Немачкој причинили канцелар и фон Капеле, ван сваког је спора. Она се може поправити само његовом оставком«.

Опште је мишљење у Немачкој да Билон неће заменити Михаелиса јер, као што пише »Берлинер Тагеблат«, врло је вероватно да ће овом приликом доћи неки баварски политичар, и предвиђа се, да ће канцелар бити Хертлинг.

ЗВЕЗДИЦЕ

— Солунски Велики Рабинер одликован је највећим нашим просветним орденом. А где је београдски рабинер?

— Налази се у Швајцарској.

Гаргантуа

ПОСЛЕ ШТРАЈКА

Махрид, 13. окт.

Чланови штрајкашког одбора Бестиро, Ларго Кабалеро, Ангујано и Саборит, који су пре кратког времена осуђени на вечито заточење, биће послати у Махон, на острву Млнорка. Војне власти нису хтеле да држе заточенике на самом полуострву из разлога, које је лако погодити.

Капетан Матадо један од бранилаца штрајкаша, кажњен је са петнаест дана затвора и затворен у једном утврђењу, зато што је прешао границе у својој одбрани.

Хапшења трају и даље. Међу ухапшенима налази се и Педро Вергара, председник синдиката металургиста.

ОДГОВОР ГУСАРИМА

Копенхаген, 13. окт.

Капетан Амундсен, који се прославио открићем Јужнога Пола, вратио је немачкој влади све ордене преко немачког посланства у Хрисијанији, у знак протеста што Немци убијају норвешке морнаре.

ПОПОВА ПРИДИКА

Цирих, 13. окт.

Немачки листови доносе једно писмо, које се растура на фронту. Писао га је неки пастор Болингер, Швајцарац, отровани германофил и италиофоб. У

том манифесту се каже: »Пошто је Господ спасао Немачку од три опасности, ево где се појављује нова велика опасност: то је унутрашња опасност.«

Немачка, која је давала диван пример унутрашње дисциплине, постала је, под управом пангерманистичке већине, сирота држава која, за тањир сочива, продаје све своје победе...»

ПОДМЕТАЊА

Лондон, 13. окт.

Немачки лист »Есенер Генераланцајгер« пише, да је у »Цукувфту« изашла вест, да је у последње време белгијски краљ више пута живо радио да се отпочну преговори за мир, као и да је покушао да ступа преко Шпаније у преговоре са... Белгијска влада званично јавља да у тим вестима нема ни тунке истине. Белгијски краљ потпуно се слаже са својом владом у питању о преговорима за мир. Такве преговоре могла би Белгија повести само у сагласности са својим савезницима.

БЕЗ ИЗЛАЗА

Цирих, 13. окт.

Председник аустроугарске владе Сајдлер и даље преговара са Пољацима.

У немачкој националној унији настала је криза. Добернинес, садашњи председник дао је оставку. Грос ће такође поднети оставку као председник Рајхсрата.

У БРИЗИ

Рим, 13. окт.

Дописник »Идеа Национале« из Берна телеграфиса да је пре неки дан држан аустријски велики ратни савет на фронту Соче. На њему су били команданти разних сектора и генерал Конград.

На савету се детаљно проучило колику су снагу Италијани употребили у офанзиви и колика је била аустријска одбрана. Наступила је врло јака дискусија о италијанском напредовању и о тешкој ситуацији због опасности за Трст. О губицима констатовано је, да је трећина аустријске снаге избачена из строја.

ШЕНК И СОФИЈА

Атина, 13. окт.

»Елефтерос Типос« објављује ова нова открића од једног старог дворског чиновника:

»Краљица Софија звала је »Малу Палату« престоницом барона Шенка, јер га је тамо обично звала телефоном. Све дворско особље било је немачко, а међу њима и три дворске даме бивше краљице, јер она није имала никаквог поверења према грчкој послаци и у опште Грке је јако мрзела.

У Двору су се давали само немачки кинематографски филмови, који су представљали Кајзера, Хинденбурга и целу немачку војничку касту.

Кад је извршена мобилизација 1916 Шенк је известио Кајзера, на основу изјаве краља Константина, да се војне припреме не чине против Немачке. Текст конвенције са Кајзером, бивши краљ је увек држао код себе и није никоме поверавао.

Ново моћно оружје

Адолф Ландри пише у »Пти Паризвену«:

Опште је мишљење, да има два средства која ће Савезнике довести до победе: савезничка војна акција, која ће, захваљујући сталном увећању ефектива и материјала, учинити крај тврдоглавој дефанзиви наших непријатеља, и друго, блокада која ће, слабећи морал њихов, олакшати успехе нашим трупама, ако оскудица и невоља не буду довољне да принуде наше противнике да моле за мир, који ће одговарати нашим жељама.

Али ми располажемо још једним средством, о коме се много мање говори, али које би нас сигурније, можда, и много брже довело до срећног завршетка овог рата.

Благостање Немачке основано је на њеној спољној трговини. Чак се може рећи да је Немачкој потребна спољна трговина да би могла живети.

Немачка је извезла 1913. робе за 10.096 милиона марака. Укупно је 1913. извезла Немачка само у земље, које су са њом данас у рату, око 6380 милиона марака робе, то ће рећи 63 од сто од две трећине целокупног извоза. Дакле, ако би се пијале тих земаља дефинитивно затвориле, то би за Немачку била највећа пропаст.

На другој страни, Немачка је 1913. увезла робе за 10.770 милиона марака; и то за 2.579 милиона животних намирница и за 5.000 милиона најпотребнијег материјала за исхрану свога народа и за снабдевање своје индустрије. Снабдевање је вршила највише у савезничким земљама. Тако је Немачка 1913. само за потребе текстилне индустрије купила памука за 607 милиона марака, вуне за 412 милиона, свилене за 158 милиона, и т. д. Памук је готово искључиво увез-

вила из Сједињених Држава, Египта и енглеског дела Индије; вуну из Аустралије, Аргентине и Јужне Африке; а свилу из Италије и Француске. Зато са нестрпљивом очекују наши непријатељи тренутак, када ће моћи обновити своје трговачке везе, које је светски рат прекинуо.

Ја замишљам силе Споразума где држе Немачкој овакав говор:

„Ако реституишете земље, којих сте се дочекали; ако пристанете на територијалне и политичке измене, основане на праву; ако се обавезете да ћете подићи рушевине које сте нагомилали; ако изјавите, најзад, готовост да ступите у једну међународну организацију, која ће онемогућити да опет снађе свет страховита катастрофа, коју сте ви изазвали 1914., — ми ћемо вам поново допустити да продајете код нас, даћемо вам удела у деоби животних намирница и материјала, за који се морате обраћати нама. Ако пак не пристанете на све ове услове, ми смо решили да затворимо све наше пиваре за вашу робу и да вам у будуће не уступамо своје продукте“.

О ПОБУНАМА

Лондон, 13 окт.

Дописник Рајгерове Агенције интервјуисао је једног енглеског адмирала, о побуну немачких морвара и он му је рекао:

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

На фронту Шавињон-Мон де Сенж, француске трупе, настављајући своје напредовање, допрле су до мајуре код Розеа. Број заробљеника у тој области од синоћ прелази 500.

Французи су отерали немачке патроле, које су покушале да се приближе њиховим линијама источно од Серниа.

На десној обали Мезе обе артилерије биле су активне на сектору шуме Ла Шом. Французи су извршили у области Епаржа једну детаљну операцију, која им је донела заробљеника.

У току 11. октобра француски пилоти оборили су 25 непријатељских аероплана, од којих су неки пали иза непријатељских линија.

Извештај од 23 сата. — Французи су јутрос напредовали иза положаја до којих су синоћ били допрли. Они се сада налазе пред каналом Оазе и пред Еном. Село и шума Пинон у њиховим су рукама, као и село северно од Филена, где су француске патроле продрле и заузеле мајуре Сен Мартен и Шапел Сент Берт. Под њиховим притиском Немци су напусти-

„Све оне, који познају Немачку, ова побуна је највише зачудила у овоме рату, и да овај догађај није званично потврђен у Рајхстагу, тешко би у њега ко веровао. И заиста, слично признање јавнога мишљења у Немачкој, не може се још потпуно оцени, и после једног таквог догађаја, може се све очекивати.“

То баца нову светлост на маневре, које Немачка понавља у корист мира, и у истини даје новог доказа о бунама у унутрашњости као и да је морал немачког народа јако ослабио. То је разлог више Савезника да не слушају пацифистичке интриге непријатељеве, јер те интриге доказују, да снаге које противник ставља на супрот нашим нападима нису више у стању да издрже.

Немци су претрпели губитке, које ће бити кобни по њих, и у колико буде рат дуже трајао, у толико ће тежи бити услови који ће Савезници као победници наметнути Немачкој.

ИЗЈАВА Г. БАЛФУРА

—:—

Лондон, 13 окт.

Г. Балфур је рекао у Доњем Дому, да је британска влада исказала своје мишљење о бегству немачког сумарена из једног шпанског пристаништа. Онда је додао, да се он нада да ће мере, које су предузеле шпанске власти према другим интернираним сумаренима, спречити да се понови овакав случај, који је за жаљење.

ли знатан материјал, међу којим дваестак топова, од којих су неки од 150.

Број топова, који су Французи запленили од 12. октобра износи око 120, коме броју треба додати више стотина митраљеза и бацача бомба. У току дана Французи су задобили преко 2000 заробљеника. Од почетка операција Французи су заробили преко 11.000 људи, од којих су 200 официри.

На десној обали Мезе, Немци су продужили бомбардовање наших положаја у шуми Шом, где су извршили један напад, који је зауставила француска ватра.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Трупе из Глучестра, Уорчестра и Беркшајра извршиле су препад на немачке положаје између Реа и Гаврела. Велики број Немаца убијен је, њихови закони су порушени а запленили смо један митраљез.

Доцније. — Два непријатељска напада прошле ноћи, један источно од Лоса а други северно од канала Ла Басе, одбијени су пушчаном ватром и митраљезима, тако да није могао ни достићи до наших линија. Трећим нападом непријатељ је успео да уђе у

наше линије, али је одмах отеран. У току сукоба патрола добили смо неколико заробљеника. Једног нашег човека нема. Наша артилерија била је преко дана активна на целом фронту битке.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Јуче изјутра непријатељ је, после неког застоја, почео јако бомбардовање дуж фронта. Део између јужних падина планине Ромбан и северне ивице висоравни Бајнзице, после јаке припреме, непријатељ је прешао у пешадијски напад.

Заштитен јаком маглом која је ометала нашу препречну ватру, непријатељ је успео да уђе у истањуте наше ровове и тако пренео битку на десну обалу Соче. У исто време један јак напад на западној страни Волника (плато Бајнзице) и на северној падини Сан Габриела одбиле су наше трупе. У току неколико узастопних против напада добили смо неколико стотина заробљеника.

РУМУНСКИ КОМИНИКЕ

Била је осредња артиљеријска активност и пушкарање на више сектора. Непријатељ је јако бомбардовао станицу села Марачешти. Наша артилерија у више махова растерала је непријатељска одељења, која су радила утврђења у области Мунчелул.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ВИСОКО ОДЛИКОВАЊЕ

Данас пре подне свечано је предат солунском Великом Рабинеру орден Св. Саве I степена, највеће просветно одликовање у Србији.

ОДЛИКОВАНИ НОВИНАРИ

Престолонаслед. Александар одликовао је наше новинарске колеге г. Нефрси и г. Матараса из »Ендепандана« орденом Св. Саве IV и V степена.

Ми срдачно честитамо нашим колегама и пријатељима:

ИЗЛОЖБА АКВАРЕЛА

У згради Триумвирата (бивша вила Модижано) биће 16, 17, 18 и 19. октобра изложба акварела и слика разних сцена из Македоније. Ове радове излаже врло познати енглески уметник, каплар В. Т. Вуд, члан Енглеског Краљевског Удружења акварелских сликара, а данас енглески авијатичар у Македонији.

Изложба ће бити отворена у поменуте дане од 9—12 и од 2—6 сати. Улазница стаје 5 драхми, а приход је намењен солунским погорелцима.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

У последње време непријатељ туче артилеријом из дана у дан и то без икаквих разлога отворену варош Битољу.

11 овог месеца изабацио је на варош 17 граната, којом приликом је погинуло једно лице а оштећене су три куће.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

РИМ. — Поново се јавља за побуне посаде на аустријским ратним лађама. Адмирал Негован водио је врло строгу истрагу и, пошто је стрељао више коловођа, сменио је неке посаде.

У Пуљу посаду на торпилерима чувају жандарми. Као узрок побуни наводи се врло мала и рђава исхрана.

АТИНА. — Либерални посланици држали су јуче по подне дугу конференцију под председништвом г. Вензелоса. Он им је саветовао да оду у унутрашњост и да изложе бирачима обавезе, које намеће нова ситуација и изразио уверење да ће народ разумети и извршити своју дужност.

МАДРИД. — У Шпанији је створено министарство за исхрану.

АТИНА. — »Патрис« јавља да ће данас бити у Скупштини саопштени телеграми, које је бивши краљ Константин измењао са Кајзером.

ЖЕНЕВА. — Фон дер Хајде, перуански посланик у Немачкој, који је по рођењу Немац, намерно је задржао перуански ултиматум Немачкој те је доцкан предат.

ПЕТРОГРАД. — Бивши гувернер Финске, Стаховић, наименован је за руског амбасадора у Мадриду.

ПЕТРОГРАД. — Влада је одобрила кредит од више милиона рубаља, да се помогне руским политичким емигрантима, који се враћају у Русију.

МАДРИД. — Опсадно стање је укључено у целој Шпанији.

ПАРИЗ. — Председник општине у Денкерку И. Терквем, поменуто је у дневној наредби због јунаштва које је показао за време последњег бомбардовања.

ПЕТРОГРАД. — Член Думе, Пуришкевић, који је био ухапшен због Корниловљеве афере, пуштен је у слободу.

РИМ. — Папа је послао епископима у Немачкој извесну количину маслиновог уља за вршење црквених обреда.

ОТАВА. — Канадски парламенат је распуштен. Нови избори извршиће се у јануару.

ЦИРИХ. — Велика комисија Рајхстага поднела је један пројекат којим се тражи ограничење цензуре.

ЛОНДОН. — Од почетка 1917. Енглези су заробили 51.435 Немаца и 332 тешка и пољска топа; а изгубили су на свима фронтима само један топ.

БЕРН. — Кајзер се вратио у Берлин и истог вечера отпутовао у Ригу.

ЊУЈОРК. — Према извештају г. Хенри Дависона, председника ратног одбора, американски Црвени Крст потрошио је 12 милиона до-

лара за помоћ у Европи, за шест месеца од када је Америка у рату. Од ове суме више од 10 милиона долара дати су Француској, где Црвени Крст, осим медицинске службе помаже и реконструкцију опустошених области.

ПАРИЗ. — У последње време било је у Норвешкој врло сумњивих паљевина, нарочито у фабрикама и магацинима. Мисли се да је Немачка основала читаве банде пали кућа, јер су паљевине погодиле фабрике, које раде за Савезнике. Полиција је известила министра правде да је потребно предузети што пре истрагу.

ПЕТРОГРАД. — На конференцији у главном штабу, на којој су били Керенски и министар спољних послова, министар војни и министар морине, одређен је преставник Русије на париској конференцији.

ПЕТРОГРАД. — Вест о руској офанзиви на фронту Риге изазвала је велико одушевљење. Свет се скупио на Невском проспекту и пошао ка војном министарству, где је држан велики савет. Генерал Алексејев је са балкона поздравео манифестанте.

РИМ. — »Идеа Национале« јавља да је аустријска влада поновила енергичне кораке код Немачке, тражећи да се убрза закључење мира.

ЛОНДОН. — Одговарајући у Доњем Дому на једну интерпелацију Лорд Џесил је изјавио да су Сједињене Државе у рату само са Немачком и Турском.

СОЛУН. — (Извештај штаба Источне Војске). Једним испадом у зони Сереза Енглези су добили 50 заробљеника.

У зони Подградца заробљено је 12 Аустријанаца.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ
12. октобра слабија обострана ватра.

МАЛИ ОГЛАСИ

Нова американска
ЗУБНА КЛИНИКА
Др. Параскевопулоса

Препоручује своју нову американску зубну клинику. Једина атеље где се могу начинити американске десна са зубима без бола. Клиника се налази у Египатјевој ул. бр. 357. За г. српске официре и војнике нарочито попусти. 7-12

Српско Трговачко Друштво обавља све банкарске послове; врши размену новца по најповољнијим дневним курсевима; прима новац на штедњу и чување. Канцеларије се налазе у улици Александра Великог у згради Хотела Ковале, преко пута бив. грчке централне поште.